

Sygn. akt V U 609/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku R. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołań R. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 12 kwietnia 2016 r. i 06 czerwca 2016 r.

znak (...)

oddala odwołania

SSO Krzysztof Głowczyński

Sygn. akt V U 609/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy R. J. prawa do emerytury, wskazując w uzasadnieniu, że wnioskodawca do dnia 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego ustawą stażu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zaś kolejną decyzją, z dnia 6 czerwca 2016 r., po raz kolejny odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury uznając, że ubezpieczony nie udowodnił ani ogólnego stażu ubezpieczeniowego 25 lat, ani stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 15 lat. Wykazał bowiem jedynie 24 lata, 7 miesięcy i 16 dni ogólnego stażu pracy oraz 12 lat, 6 miesięcy i 23 dni okresu pracy w szczególnych warunkach. Zakład podał, iż w związku z nowym dokumentem dostarczonym dnia 12 maja 2016 r. oraz postępowaniem wyjaśniającym z zakładem pracy decyzją skorygowano staż pracy ogółem o okresy urlopów dewizowych oraz dni wolne po eksporcie. Ponadto, uznano okresy pracy w szczególnych warunkach na podstawie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 4 maja 2016 r.

Od obu wymienionych decyzji odwołanie złożył R. J., wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji i przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca podnosił, iż posiada staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący ponad 21 lat, do którego należy też zaliczyć staż pracy w Zakładach (...) we W., gdzie w okresie od 02 kwietnia 1981 r. do 6 września 1994 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r.

w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez MBiPMB, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz.U. MBiPMB Nr 3, poz. 6 z późn. zm.). Dodał nadto, iż bezzasadne jest stanowisko organu rentowego odmawiające mu zaliczenia okresów pracy na budowach eksportowych realizowanych przez (...) Zakład (...) w ramach zatrudnienia w macierzystym zakładzie. Do prac tych bowiem był oddelegowany przez macierzysty zakład pracy, nie udzielano mu na ten cel urlopu bezpłatnego, ani dewizowego. Wykonywane zaś prace były tożsame z wykonywanymi w kraju, a zakład pracy odprowadzał składki ZUS od pracowników wykonujących pracę poza granicami kraju (delegacje bezimienne).

W odpowiedziach na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o ich oddalenie, argumentując jak w zaskarżonych decyzjach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. J., ur. (...), wiek 60 lat ukończył z dniem (...) Ubezpieczony był członkiem OFE, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

W dniu 18 marca 2016 r. R. J. złożył wniosek o emeryturę w tzw. obniżonym wieku emerytalnym. Zaskarżoną decyzją z dnia 12 kwietnia 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do tego świadczenia, wskazując w uzasadnieniu, że nie udowodnił on wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 15 lat.

Po przedłożeniu przez wnioskodawcę w dniu 12 maja 2016 r. będącego nowym dowodem w sprawie świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 04 maja 2016 r. wydanego przez (...) Sp. z o.o. w W., organ rentowy zweryfikował ustalenia decyzji i w dniu 06 czerwca 2016 r. wydał nową decyzję, którą również odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, również zaskarżoną odwołaniem. Powodem odmowy prawa do wcześniejszej emerytury było niespełnienie przez wnioskodawcę przesłanek do przyznania tego prawa wymienionych w art. 184 ustawy emerytalnej, tj. warunku posiadania ogólnego stażu pracy 25 lat i stażu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego 15 lat.

(b e z s p o r n e, a nadto dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawcy, w tym decyzje z dnia 12.04.2016 r. i 06.06.2016 r., świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 04.05.2016)

Na dzień 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił 24 lata, 7 miesięcy i 16 dni ogólnego stażu ubezpieczeniowego, w tym 24 lata, 2 miesiące i 6 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 10 dni okresów nieskładkowych.

W okresie zatrudnienia w (...) Zakład (...) we W. wnioskodawca kilkakrotnie pracował na budowach eksportowych. Po zjeździe z budowy eksportowej wnioskodawca miał przyznawany w macierzystym zakładzie pracy tzw. urlop dewizowy. Urlop taki udzielony został wnioskodawcy w poniższych okresach:

- od 01.02.1985 r. do 28.02.1985 r.,
- od 01.03.1986 r. do 21.03.1986 r.,
- od 16.12.1987 r. do 08.01.1988 r.,
- od 01.06.1989 r. do 19.06.1989 r.,
- od 06.11.1989 r. do 16.11.1989 r.,
- od 07.03.1990 r. do 14.03.1990 r.,
- od 01.02.1992 r. do 14.02.1992 r.,
- od 27.02.1992 r. do 09.03.1992 r.,

- od 01.09.1992 r. do 14.09.1992 r.

- łącznie przez okres 5 miesięcy i 3 dni.

Okresy te nie zostały zaliczone przez organ rentowy ani do okresów składkowych ani do okresów nieskładkowych.

Zakład pracy w okresach: 01.12.1987 r. – 15.12.1987 r., 22.10.1989 r. – 05.11.1989 r. i 25.02.1990 – 06.03.1990 r. przyznał wnioskodawcy dni odpracowane. Łączny wymiar takich dni wyniósł 1 miesiąc i 10 dni.

W okresach: 07.04.1975 r., 16.03.1976 r. – 17.03.1976 r. i 04.05.1993 r. – 07.05.1993 r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego, łącznie przez okres 7 dni.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. za udowodnione na dzień 01 stycznia 1999 r. uznał 12 lat, 6 miesięcy i 23 dni okresów pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, zaliczając do nich następujące okresy: 02.04.1981 r. – 31.01.1985 r., 01.03.1985 r. – 28.02.1986 r., 22.03.1986 r. – 30.11.1987 r., 09.01.1988 r. – 31.05.1989 r., 20.06.1989 r. – 21.10.1989 r., 17.11.1989 r. – 24.02.1990 r., 15.03.1990 r. – 31.01.1992 r., 15.02.1992 r. – 26.02.1992 r., 10.03.1992 r. – 31.08.1992 r., 15.09.1992 r. – 03.05.1993 r. i 08.05.1993 r. – 06.09.1994 r.

D o w ó d:

- dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawcy, w tym: świadectwa pracy, zaświadczenia, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 04.05.2016 r., pismo (...) Sp. z o.o. do ZUS z dnia 03.06.2016 r., korekta świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 03.06.2016 r., zawiadomienia o zjeździe pracownika z budowy eksportowej

- dokumenty z akt osobowych z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Sp. z o.o. w latach 1981 – 1994

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wnioskodawca swoje roszczenie do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wywodził z unormowań art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 748).

Obowiązująca od 01 stycznia 1999 r. ustawa o emeryturach i rentach z FUS przewiduje różne podstawy nabycia prawa do emerytury, uzależniając je od daty urodzenia ubezpieczonego. Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. – jak wnioskodawca – generalnie nabywają prawo do emerytury powszechnej w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego, który został określony w art. 24 tej ustawy. W przypadku mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 r. wiek ten wynosi co najmniej 67 lat (art. 24 ust. 1b pkt 20).

Ustawa emerytalna dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. przewiduje jednak dodatkowo możliwość nabycia prawa do emerytury w tzw. obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze na podstawie art. 184 tej ustawy. Wobec nieosiągnięcia przez wnioskodawcę powszechnego wieku emerytalnego, sporną kwestią pozostawało więc, czy spełnia on warunki do nabycia świadczenia w tzw. obniżonym wieku emerytalnym.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa

wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym przepisie, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W rozpoznawanej sprawie sporu nie budziło, że wnioskodawca w dniu (...) ukończył 60 lat i był członkiem OFE, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Sporny w sprawie pozostawał natomiast ogólny staż pracy wnioskodawcy, a nadto staż jego pracy w warunkach szczególnych.

Odnosnie ogólnego stażu ubezpieczeniowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że wnioskodawca nie spełnia tej przesłanki, warunkującej przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury. Posiada bowiem udowodnione jedynie 24 lata, 7 miesięcy i 16 dni ogólnego stażu ubezpieczeniowego, w tym 24 lata, 2 miesiące i 6 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 10 dni okresów nieskładkowych. Do ogólnego stażu organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy okresów tzw. urlopów dewizowych, których łączny wymiar wyniósł 5 miesięcy i 3 dni. W sprawie zatem ocenić należało zasadność powyższego stanowiska ZUS, w szczególności, że uwzględnienie tych okresów dawałoby wnioskodawcy wymagany ustawą łączny staż 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Jak wynika z dokumentów znajdujących się w aktach emerytalnych wnioskodawcy oraz w jego aktach osobowych z okresu zatrudnienia w (...) Zakład (...) we W. tzw. urlopy dewizowe były wnioskodawcy udzielane między 1985 a 1992 r.

W myśl obowiązujących wówczas przepisów § 9 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicę w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (t.j. Dz. U. z 1986 r. Nr 19, poz. 101 ze zm.), a od dnia 10 lipca 1990 r. – § 10 ust. 4 tego rozporządzenia, t.j. Dz. U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259 ze zm.), jeżeli z przyczyn organizacyjno-produkcyjnych nie jest możliwe udzielenie czasu wolnego w okresie zatrudnienia za granicą, urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy ulega przedłużeniu odpowiednio do wymiaru nie udzielonego czasu wolnego od pracy. W tym wypadku pracownikowi przysługuje, w zamian za czas wolny od pracy, od jednostki kierującej ekwiwalent pieniężny w walucie, obliczony jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Ekwiwalent pieniężny ustala się na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w czasie zatrudnienia za granicą.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawcy takiego przedłużonego urlopu bezpłatnego w okresach: od 01.02.1985 r. do 28.02.1985 r., od 01.03.1986 r. do 21.03.1986 r., od 16.12.1987 r. do 08.01.1988 r., od 01.06.1989 r. do 19.06.1989 r., od 06.11.1989 r. do 16.11.1989 r., od 07.03.1990 r. do 14.03.1990 r., od 01.02.1992 r. do 14.02.1992 r., od 27.02.1992 r. do 09.03.1992 r. i od 01.09.1992 r. do 14.09.1992 r., udzielił wnioskodawcy zakład macierzysty, co wynika wprost z dokumentów przedstawionych do akt emerytalnych oraz akt niniejszej sprawy przez (...) Sp. z o.o. w W. (następca prawny (...) Zakład (...) we W.).

W orzecznictwie ugruntowana jest już linia orzecznicza, zgodnie z którą okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym liczbie nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, przewidziany w § 9 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicę w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (t.j. Dz. U. z 1986 r. Nr 19, poz. 101 ze zm., od dnia 10 lipca 1990 r. w § 10 ust. 4 tego rozporządzenia, t.j. Dz.U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259 ze zm.), nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ani okresu nieskładkowego przewidzianego w art. 7 tej ustawy (por. wyrok S.A. w Katowicach z dnia 20 marca 2007 r., III AUa 2537/05, wyrok S.A. w Łodzi z dnia 24 listopada 2010 r., III AUa 755/10, wyrok S.A. w Łodzi z dnia 11 grudnia 2012 r., III AUa 525/12, wyrok S.A. w Lublinie z dnia 25 lipca 2012 r., III AUa 527/12, wyrok SN z dnia 09 października 2013 r., I UK 108/13, uchwała SN z dnia 22 maja 2013 r., III UZP 1/13, wyrok SN z dnia 09 lutego 2016 r., II UK 16/15). W świetle poglądów judykatury nie budzi wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie wnioskodawcy do ogólnego stażu ubezpieczeniowego nie można zaliczyć wymienionych wyżej okresów tzw. urlopów dewizowych. Tym samym nie jest możliwe uznanie, że wnioskodawca spełnił przesłankę posiadania wymaganego ustawą stażu 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a więc przesłankę niezbędną do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Niespełnienie zaś przez wnioskodawcę tej przesłanki przyznania prawa do wcześniejszej emerytury czyniło bezprzedmiotowe dalsze rozważania na okoliczność posiadania wymaganego 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, albowiem nawet ustalenie, że wnioskodawca spełnia ten warunek, oparta na ustaleniu braku wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego odmowa przyznania prawa do emerytury wcześniejszej jest, jak wynika z poczynionych wyżej rozważań, uzasadniona. Z literalnego brzmienia art. 184 ustawy emerytalnej wynika bowiem wprost, że przesłanki przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym muszą być spełnione wszystkie łącznie.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione uzasadnionych podstaw odwołania oddalił.